

MUSIIKKIVIDEO
OUTSIDE WORLD

Musiikkivideo Outside world

Musiikkivideon tuotanto

LAMK Muotoiluinstituutti

Multimediatuotanto

Timi Rättö

Syksy 2009

29 sivua

Asiasanat:

Video

Musiikkivideo

After Effects

Jälkituotanto

Musiikkivideo Outside world

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU

MUOTOILUINSTITUUTTI

viestinnän koulutusohjelma

multimediatuotanto

opinnäytetyö AMK

Timi Rättö

Syksy 2009

TIIVISTELMÄ

Tein opinnäytetyönäni musiikkivideon yhteelle nimeltä Hörrihoovers. Outside world kappaleen musiikkivideo on pyritty tekemään sarjakuvamaiseksi videoksi. Videon tarkoituksena on toimia markkinoinnin välineenä sekä luoda imago yhteestä.

Produktiossa toimin suunnittelijana, käsikirjoittajana, ohjaajana, leikkaajana ja jälkikäsittelijänä. Videon työstössä käytin Adoben After Effects editointiohjelmaa sekä Adoben Premiere Pro leikkausohjelmaa.

Opinnäytetyössäni kuvaan vaiheita, jotka vaikuttivat valmiin musiikkivideon syntyyn. Kokonaisuudessaan musiikkivideo on monen eri osa-alueen yhtenäinen kokonaisuus. Tuotantoprosessi jakaantui selkeästi esi- ja jälkituotantoon. Molemmissa tuotannon vaiheissa pyrin hallitsemaan käytössäni olevat työkaluni niin, että lopullinen video olisi yhdenmukainen.

Projekti oli kaikkiaan mittava ja haasteellinen. Se herätti pohtimaan musiikkivideon ominaisuuksia ja asetti teknisen päämääräni korkealle. Tavoitteena oli saada musiikkivideosta mahdollisimman edustava ja visuaalinen kokonaisuus, josta välittyisi katsojalle kuva Hörrihooversista sekä kädenjäljestäni.

Opinnäytetyöhön kuuluu teososa, musiikkivideo Outside world.

ABSTRACT

The aim of this thesis is to plan, script write and record a music video for a band called Hörrihoovers. The music video for the song Outside world has features of a comic and it has been made in that spirit. The objective of the video is to promote the band and create an image for it.

In this production I act as a designer, script writer, director, cutter and editor. I used Adobe After Effects editing software and Adobe Premiere Pro cutting software to process the video.

In my thesis I describe the different stages that affected the birth of the music video at hand. In its entirety the music video is an outcome of different factors and stages.

The production process divided clearly into pre- and post-production. In both stages I aimed to master the tools in use so that the final version of the video would be consistent.

The project was massive and challenging. It made me consider the characteristics of a music video and set my technical target high. My aim was to create as representative music video as possible and create a visual entity which would convey an image of the band Hörrihoovers and also show my own handprint.

The music video for the song Outside world is a part of this functional thesis.

Sisällysluettelo

JOHDANTO	8	JÄLKITUOTANTO	
BÄNDI	9	Leikkaus	21
ESITUOTANTO		Ulkoinen ilme	22
Suunnittelu	10	YHTEENVETO	26
Rakenne	11	KIITOKSET	27
Tarinan kulku	11	LÄHTEET	28
Kuvakäsikirjoitus	13	Kuvalähteet	28
Tuotantosuunnitelma	15		
Ohjaus, kuvaus, valaistus ja lavastus			
Ensimmäinen kuvauspäivä	16		
Toinen kuvauspäivä	18		
Kolmas kuvauspäivä	19		

JOHDANTO

Helmikuussa 2009 minulle tarjoutui mahdollisuus tehdä musiikkivideo pitkänlinjan cover bändille nimeltään Hörrihoo-vers. Olin jo kahta vuotta aiemmin haaveillut musiikkivideon tekemisestä lopputyökseni. Tartuin siis mahdollisuuteen sen enempää arkailematta. Viikot kuluivat valmistautuessa tulevaan koetukseen, yhteydet bändiin olivat satunnaisia, kunnes helmikuun lopulla tapasimme kasvotusten. Bändi oli päättänyt mistä biisistä video tehtäisiin. Olin jo tuolloin hahmotellut mielessäni ideoita videota varten.

Kuullesani ensimmäisen kerran bändin valitseman Koko blue nimisen biisin, tajusin, että tähän asti tekemäni suunnitelmat menisivät uusiksi. Muutaman yön ja päivän kuunneltuani biisiä, sain mielikuvan, miltä videon tulisi mielestäni näyttää. Esitin ideani bändille, joka yhteen ääneen totesi, ”antaa mennä vaan”. Pari viikkoa myöhemmin tapasin bändin jälleen, nyt mukanani oli osittain valmis storyboard sekä referenssikuvia tyylistä, jota videolle lähdetäisiin hakemaan. Bändin innostus videota kohtaan kasvoi entisestään ja sovittiin, että kuvaisin muutaman keikan, joista saisin videolle keikkakuva.

Maaliskuussa pääsin kahdesti kuvaamaan bändiä itse toiminnassa eli keikalla. Seuraava tapaaminen bändin kanssa venyi huhtikuun puoleen väliin. Nyt minulla oli aineistoa esitettäväksi jo huomattavasti enemmän. Tapaamisen tarkoituksena oli neuvotella aikatauluista, sekä kuvata muutamia lähikuvia treenikämpällä. Bändi kuitenkin veti ässän hihasta ja soitti uuden oman biisin Outside world, jonka jälkeen he kysyivät pystyisikö nykyistä käsikirjoitusta muokkaamaan tähän sopivaksi. Vastasin myöntävästi ja näin koko projekti lähti uudelleen käyntiin.

Bändi

Hörrihoovers on nelijäseninen rock'n blues bändi Helsingistä. Bändi soittaa lähinnä cover kappaleita ja esiintyy säännöllisen epäsäännöllisesti. Yhtyeen jäsenet ovat pitkänlinjan rokkareita, joista jokaisella on takanaan useita erilaisia kokoonpanoja. Outside world kappale on osa yhtyeen uutta päännostoa, jonka myötä yhtye pyrkii markkinoimaan itseään uusille aluevaltauksille keikkarintamalla.

Mika laulu

Aksu basso

Marko rummut

Tero kitara

ESITUOTANTO

Suunnittelu

Ideat ovat ratkaisuja ongelmaan. Ne ovat ennalta tuttujen asioiden uusia näkökulmia, asioiden kyseenalaistamista, assosiaatioita sekä uudenlaisia ajattelutapoja. (Aaltonen 1993, 29.)

Vaikka biisi oli vaihtunut kesken suunnittelun Koko Bluesta Outside worldiin, niin pitäydyin peruslähtökohdissa samoissa teemoissa kuin alkuperäisessä ideassakin. Kuunneltuani Koko blueta ja nähtyäni bändin esityksen, syntyivät seuraavanlaiset teemat mieleeni: vanha jenkkiauto, pelikortit, baari ja viina. Mielestäni edellämainitut asiat olivat sovellettavissa myös Outside world kappaleeseen, varsinkin kun en kappaleen sanoituksesta saanut ideoita uusille teemoille. Tiesin teemojen olevan kliseitä rock'n roll maailmassa ja ehkä juuri siksi niistä olisi hyvä veistää kantavat rakenteet videolle.

Pidin alusta asti kiinni siitä, että videon perusrakenteen tulee olla tarinapohjainen, mutta sen ei välttämättä tarvitsisi olla johdonmukainen. Visuaalisesti tummanpuhuva yleisilme oli jo aiemmin saanut bändiltä kannatusta, joten ehdotin, että videoon

otettaisiin vaikutteita elokuvista kuten The Crow, Sin City, jne. Tutustuin lukuisiin musiikkivideoihin Youtube palvelussa, jotta saisin referenssimateriaalia. Tarkoituksena ei kuitenkaan olisi apinoida suoraan minkään elokuvan tyyliä, vaan poimia osaluonteita, jotka ovat itseäni tehneet vaikutuksen.

Sin City trailer

Sin City elokuva on tehty Frank Millerin samannimisestä sarjakuvasta.

Minus Celsius, Backyard babies

Backyard babiesin video Minus Celsius toimi referenssinä autokohtauksessa.

Rakenne

Näytelmällistä tuotosta tehtäessä, on synopsisen tarkoitus esittää tapahtumasarja pähkinänkuoressa. Hyvästä synopsisesta välittyy lukijalle selkeästi idea, perusristiriita ja rakenne, mutta se ei kuitenkaan peitä kokonaisuutta yksityiskohtien alle. (Aaltonen 1993, 38.)

Projektin aikana en varsinaisesti tehnyt synopsisista enkä käsikirjoitusta, vaan niiden välimuodon. Tein paljon muistiinpanoja yleisesti havainnoimistani asioista, jotka vaikuttivat mielenkiintoisilta. Osan yksityiskohdista kirjoitin hyvinkin tarkkaan paperille, kuten miltä öinen katu näyttää ja tuntuu sekä mitä siellä tapahtuu silloinkin, kun mitään ei tapahdu. Esimerkiksi vastaantulevan auton valojen heijastuessa silmiini, kirjoitin ylöseuraavaa: tee auton valoilla skarvit. Suurempia linjoja rustasin paperille vain muutamalla ranskalaisella viivalla. Pidin tärkeämpänä, että asiat olisivat mielessäni joustavina ja kohtuullisen yksinkertaisina, kuin että olisin käyttänyt aikaani synopsisen laatimiseen.

Toki kirjoitin myös osan kohtauksien tapahtumista, jotta edes

itse saisin selkeämmän käsityksen tarinan etenemisestä. Projektin edetessä kuitenkin totesin, synopsisen tarpeellisuuden varsinkin, kun aihetta esitetään muille ihmisille. (Palaan asiaan storyboard kappaleessa). Tässä vaiheessa projektia pitäydyin kuitenkin omassa metodissani, sillä kirjottaminen on aina tukahduttanut luovuuttani ja hidastanut luovaa työtäni.

Tarinan kulku

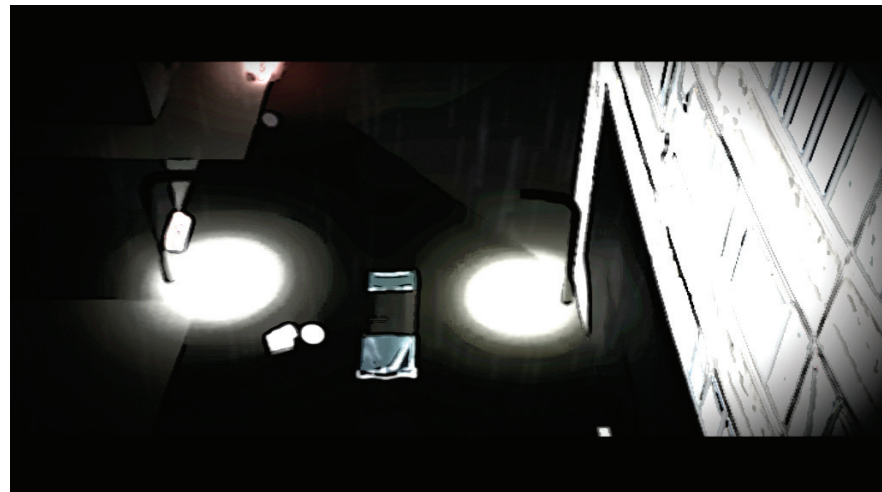
Ajassa etenevässä fiktiossa on pohjimmiltaan perustana jo Aristoteleen draaman määritelmästä tutut alku, keskikohta ja loppu. Veijo Hietala (1996, 231) on lainannut Peter Brooksia teoriaa, verraten fiktiivistä tarinaa ihmisen elämänkaareen. Teorian mukaan tarinan liikkeelle panevana voimana tarvitaan jonkinlainen häiriötekijä, joka horjuttaa alun tasapainotilaa. Eihän kertomusta synny, ellei mitään tapahdu.

Teeman pohjalta alkoi tarinan rakentaminen. Bändi piti istuttaa sarjakuva maailmaan, mutta videomateriaalin kova efektoiminen ei käynyt mielessäkään. Sarjakuvamainen vaikutelma

tulisi siis luoda kompositioiden avulla.

Biisi alkaa todella pitkällä funky kitaralla ja ainoa mielikuva minkä siitä sain, oli jenkkikärry kuvattuna kaupungin yltä. Funky kitara kohtauksen suunnittelin tehtäväksi kokonaan tietokoneella, joten se tulisi olemaan irrallinen osa musiikkivideolla. Sen tehtävänä olisi johdattaa katsoja sarjakuvamaailmaan.

Korttipöytä- ja autoilukohtaukset olivat alustavasti selkeitä, mutta jotain puuttui. Kahdestaan ne eivät kantaisi pitkälle, lisäksi videosta saattaisi tulla pitkäväteinen. Mietin pääni kipeäksi, millä saisin bändin jäsenet kameralla kuvattuna näyttämään pesunkestäviltä rokkareilta ja millä kaksi toisistaan irrallista lokaatiota saisi yhdistettyä. Kolmantena teemana mukaan tuli baari. Rokkarithan tunnetusti asuvat baarissa, joten se saisi sopia

Jenkki kärry öisellä kadulla. Ainoa varteenotettava mielikuva pitkästä funky tyylisestä kitara osuudesta.

teemaan. Itse tarina sai vauhtia, kun luin Aristoteleen runousoppia. Aristoteleen filosofian pohjalta peilasin tarinan kerrontaa omaan projektiini ja näin tarinan kuvaan astui myös nainen.

Jo projektin alkumetreillä pidin tärkeämpänä videon visuaalista ilmettä kuin, tarinan täydellistä kerrontatapaa. Tiesin

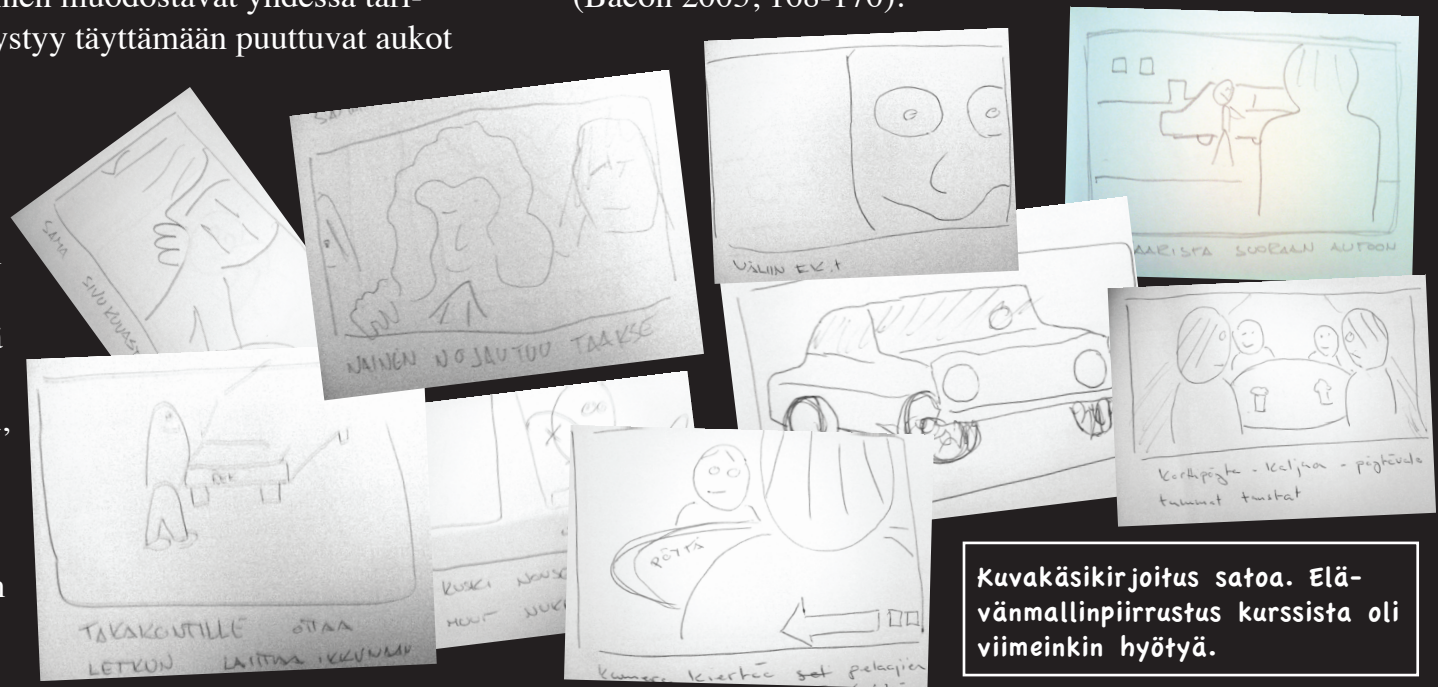
kuitenkin, että eri elementtien täytyisi nivoutua yhteen, jotta videolla voitaisiin perustellusti kulkea eteenpäin. Kehittelin siis juonen, jolla pystyisin kulkemaan läpi kolmen eri teeman. Idea lyhykäisyydessään pitää sisällään miehen, naisen, muutaman ulkopuolisen tekijän ja mustasukkaisuuden. Lopputarinalle ei videon keston takia ollut valtavasti mahdollisuuksia kehittyä, joten päätin, että tarina päättyisi nopeasti.

Kuväkäsikirjoitus

Elokuvan ja musiikkivideon kuväkäsikirjoituksen erona on se, että musiikkivideossa kuväkäsikirjoitus voi rikkoa kaikkia ajan ja paikan lakeja. Musiikkivideon valmis kuväkäsikirjoitus ei välttämättä ole milläänlailla järjellinen perinteisen tarinankerronnan muodossa. Ed Gaskellin (2004, 54) mukaan, teemojen ja visuaalisten ideoiden yhdistäminen muodostavat yhdessä tarinan, koska looginen ihminen pystyy täyttämään puuttuvat aukot kerronnassa.

Kuväkäsikirjoitukseni runko perustui muutamaa visuaalisesti mielenkiintoiseen kuvaan, joiden ympärille rakensin kohtauksien muut kuvat. Käytännössä tämä tarkoitti sitä, että kannoin paperia jatkuvasti mukani ja kun sain uusia ideoita, piirsin ne irrallisille lapuille. Koska kuvat olivat irrallisia, pystyin sekoittamaan niitä keskenään, ja näin kokeilemaan erilaisia vaihtoehtoja kerrontaan. Pyrin pitämään kuvakä-

sikirjoituksen mahdollisimman yksinkertaisena ja suunnittelemaan sen niin, että kompositioiden sisällä olisi mahdollisimman vähän liikettä. Piirsin kuväkäsikirjoitukseen suhteessa paljon lähi- ja erikoislähikuvia. Kuvakulmilla ja edellä mainituilla valinnoilla halusin lähentää videokuvaa sarjakuvailmeeseen. (Bacon 2005, 168-170).

Kuväkäsikirjoitus satoa. Elävänmallinpiirustus kurssista oli viimeinkin hyötyä.

Kuvakäsikirjoituksen ollessa lähes valmis, turvauduin elokuvaohjaaja A.J Annilan ammattitaitoon. Nyt jos koskaan, huolella laadittu synopsis olisi ollut tarpeen.

Kävimme yhdessä kuvakäsikirjoituksen läpi, Annilan kommentoidessa kuvia omilla näkemyksillään. Sain Annilalta aivan valtavasti uusia näkökulmia ohjaukseen, sekä tarinan kannalta oleellisia ohjeita siitä, mikä missäkin kuvassa on tärkeää ja mitä tulee painottaa. Olin aiemmin ollut huolissani suurista paikkasiirtymistä, joita kuvakäsikirjoitukseni sisälsi. Halusin myös Annilalta neuvoja, kuinka välttää mahdolliset sudenkuopat esimerkiksi huomiopisteiden ja kameran liikkeiden suuntien suhteen. Esimerkiksi korttipöytäkohtauksessa olin itse ajatellut liikuttaa kameraa kiertäen pöytää oikealta vasemmalle. Annilan mielestä oli kuitenkin parempi vaihtoehto liikuttaa kameraa kahteen eri suuntaa eli myös vasemmalta oikealle, näin kohtauksesta ei tulisi yksitoikkoinen.

Kuvakäsikirjoitukseeni tuli korjauksia ja vielä enemmän vaihtoehtoja kuvakulmiin. Esimerkiksi baarikohtauksessa ei Annilan mielestä tarvinnut käyttää subjektiivista kuvakulmaa niin paljon kuin itse olisin käyttänyt. Näin kohtauksesta saataisiin

ohjauksellisesti ja leikkauksellisesti helpompi. Hyvänä ohjeena sain tyhjentävän lauseen, joka myös antoi itsevarmuutta ohjaukseen, ”se on musavideo, ei mitään korkeampaa videotaidetta”. Ymmärsin asian niin että, on hyvä huomioida kyseiset asiat, mutta ei ole maailmanloppu, jos kaikki asiat kuvauksissa eivät mene suunnitelmien mukaan.

Tuotantosuunnitelma

Tuotantosuunnitelman laadinta oli lähes mahdotonta jo pelkästään sen takia, että kuvauspäivien sovittaminen bändin aikatauluihin oli todella haastavaa. Kun soppaan lisättiin vielä ulkopuolinen näyttelijä, kuvaaja, valomies, kuvauspaikkojen kellonaikoihin liittyvät rajoitukset sekä ulkokuvauksissa vesisateen mahdollisuus, tajusin että, on parempi antaa projektin edetä päivä kerrallaan. Käytännössä tämä tarkoitti sitä, etten voinut astua tuottajan rooliin ja sanella, mitä kuvataan minäkin päivänä, koska rahaa ei ollut käytettävissä ulkopuolisen työvoiman palkkaamiseen.

Kuvauspäivät rajoittuivat muutenkin arki-iltoihin, joten yhteenkään kuvauspäivänä ei aikaa ollut liikaa käytettäväksi. Olin arvioinut, että pelipöytä- ja auton ulkokuvaukset veisivät yhden pitkän työpäivän. Baari- ja auton sisäkuvauksiin olin varautunut toisella pitkällä päivällä, mikäli kaikki menisi käsikirjoituksen mukaan. Todellisuus kuitenkin yllätti ja jouduin varautumaan vähintään yhteen lisäpäivään.

Yritin esivalmistella kaiken mitä suinkin keksin, esimerkiksi videolla näkyvät tuulilasi heijastukset oli kuvattu yli kuukautta ennen kuin bändiä päästiin kuvamaan. Lisäksi aloin käsitellä jo aiemmin kuvaamaani keikkamateriaalia sen näköiseksi kuin kuvittelin sen olevan lopullisena videolla.

Lähes nolla budjetti oli jo konseptivaiheessa rajoittanut kuvauksissa käytettävän rekvisiitan ja kaluston minimoimisen, joten piti miettiä mikä on mahdollista ja mikä ei. Koululta sain käyttööni tarvittavan kuvauskaluston, jota täydensin itse rakentamillani virityksillä, valoilla ja kankailla. Bändin suhteilla käyttöömmme järjestyi baari, pelipöytä sekä laulajan hankkimaa tyyliin sopiva Cadillac DeVille. Mielestäni videon tyyliin sopi n. 30- vuotias, huorahtava, rockhenkinen pubiruusu. Annoin bändille vastuun järjestää naisnäyttelijän.

Alunperin video oli tarkoitus tehdä HD formaattiin, mutta epäonnekseni ja onnekseni koulun kamera oli varattuna lähes koko kevään, joten etupäässä käytettäväksi jäi DV-kamera.

Lokaatiot pyrin valitsemaan niin, että saisimme ulkokuvauksissa työrauhan. Pidin myös erittäin tärkeänä sitä, että vide-

olla ei näkyisi yleisesti tunnistettavia rakennuksia eikä muita autoja, jotta video ei olisi paikkaan ja aikaan sidonnainen. Halusin myös saada videolle mahdollisimman sarjakuvamaisia kompositioita hyödyntäen katujen eritasoisuuksia. Ulkokuvauxsiin löytyi mielestäni täydelliset lokaatiot Helsingin Vallilasta. Sisätilakuvauksille lokaatiot löytyivät bändin treenikämpän vintiltä, sekä saman rakennuksen autotallista.

Ohjaus, kuvaus, valaistus ja lavastus

Ensimmäinen kuvauspäivä

Kuukausien pohjatyö huipentui kuvauspäiviin. Ensimmäisenä kuvauspäivänä nauhalle tallennettiin korttipöytäkohtaus ja auton ulkokuvaukset. Kuvausapuna ja kuvaajana toimi ensimmäisenä päivänä Tommi Lius, jolla oli kokemusta musiikivideo produktioista.

Korttipöytä lavastettiin bändikämpän vintille, koska se oli riittävän suuri ja avonainen tila. Tilassa oli vain yksi ikkuna ja se peitettiin mustalla jätessäkillä, jotta huoneesta saatiin elimi-

noitua luonnonvalo. Seinille ripustettiin mustat kankaat, jotta vaaleat tiiliseinät peittyisivät. Valaistuksessa käytettiin yhtä Red Light 800W “punapäätä”, joka heijastettiin katonkautta antamaan yleisvalo pöydälle ja pelaajille. Lisäksi pöydän yläpuolella roikkui rekvisiittana, mutta myös valaisimena 60W hehkulamppu, jonka valotehoa säädettiin jännitettä vähentävällä dimmerillä. Hehkulampun pinta liattiin tuhkalla, ettei se näyttäisi liian siistiltä. Valaistusta suunniteltaessa käytin apunani Lighting for Video teosta.

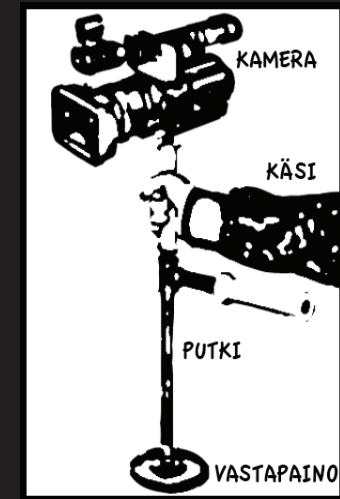
Korttipöytä kohtauksen lavasteet

Pöydälle lisättin teeman mukaista rekvisiittaa: pelimerkit, juomat ja tupakat. Kameralinjana toimi kahden jalustan väliin viritetty rautatanko, joka kuitenkin ei toiminut halutulla tavalla, joten jouduimme turvautumaan ns. homemade steadycamiin. Näin kameraa pystyttiin liikuttamaan tasaisemmin kuvaustilanteessa. Erinomaisen oivalluksen sain A.J Annilalta siihen, miten kuvaustilanteessa pyöittää pyörittämällä ja pelaajien paikkoja kierrättämällä, vältyttiin valaistuksen muutoksilta. Tämä mahdollisti kuvaamisen vain yhdestä suunnasta, taustakankaita ei tarvinnut ripustaa kuin kahdelle seinälle ja silti videolla säilyi illuusio pyörivästä kamerasta.

Ohjaustyössä pyrin mahdollisimman autenttiseen tunnelmaan, niin että annoin kameras käydä lähes koko ajan bändin pelatesa korttia. En myöskään aina antanut merkkiä bändille, milloin kamera oli päällä ja milloin ei. Bändi tottui odotettua nopeammin kameras läsnäoloon, mikä saattoi johtua muutamasta nautitusta oluesta ja siitä, että olin aiemmin käynyt kuvaamassa kaksi bändin keikkaa.

Vaikka sainkin bändin hyvin rentoutumaan, niin itse olin hetkittäin kuin pianon kieli. Sekoilllessani ja panikoidessani,

AUTO PAIKALLAAN JÄTKÖÖ
 * NOUSEE AUTOSTA SIU
 * TAVAKOUTILLA ULKON SELÄTÄMÄ
 * OTAA LETKON " "
 * TEIPPPAA LV
 * SISÄLTÄ LETKU TULEE IKKUNASTA
 * TARKISTAA ETTÄ NEUT NUKKUU
 * NUKKUVIA SISÄLTÄ JA ULKONTA
 * KÄVELEE KOHTI KAMERA PYSÄHTY
 KAMERA PYÖRÄHTÄÄ AUTO TAKA
 * SATANEN
 * TAUSTAPEILI TYTÖ KATSOO
 PEILIIN JA KÄÄNTYY "HALAAMAAN"
 * KUSKI JUTTELEE PELIÄJÄN
 KANSSA
 * HIDAS TSOOHI KUSKIIN SIVUOKONA

Homemade steadycam perustuu vastapainon ja kyynerpään yhteistyöhön.

Tommi piti paketin kasassa ammattitaidollaan. Mukanani oli kaikissa kuvauksissa storyboardin lisäksi tarvittavat kuvat kirjoitettuna paperille ranskalaisin viivoin, siitä oli nopea vetää yli jo kuvatut otokset sekä ohjeistaa Tommia. Muutamat kuvat, joissa jouduin henkilöjä ohjastaamaan, olivatkin sitten haasteellisempia. Otoksia joutui ottamaan useaan kertaan ja toistot alkoivat kangerella. Ylinäyttely loisti läsnäolollaan ja tunnelma muuttui vaivautuneeksi. Niistäkin selvittiin. Tästä otan itse vastuun, sillä olinhan käsikirjoittanut liian vaikeita kohtauksia amatöörinäyttelijöille. Eikä minulla ollut liiemmin kokemusta henkilöohjaamisesta.

Auton ulkokuvauksiin siirryttiin suoraan korttipöytäkuvauksista. Kalustona käytettiin Tommin ehdotuksesta HD-kameraa. Yhteensä autosta oli tarkoitus saada kolme erilaista ohiajoa, mutta kuvaustilanteessa päädyttiin kuvaamaan varalle myös neljäs otos, jossa liikkuvaa autoa kuvattiin toisesta liikkuvasta autosta. Ensimmäinen kuvauspäivä vei aikaa noin 7 tuntia ja kuvanauhaa oli käytetty yhteensä 75 minuuttia.

Toinen kuvauspäivä

Ensimmäisestä kuvauspäivästä oli kulunut yli kolme viikkoa. Kuvaukset olivat lykkäytyneet kahdella viikolla, sään, bändin ja kuvauspaikan takia. Nyt oli siis tarkoitus kuvata baari- ja auton sisäkuvaukset.

Baari oli varattu yksityiskäyttöön sunnuntai päivälle kello 12-21. Bändi oli sopinut naisnäyttelijän kanssa ko. päivästä ja itse olin järjestänyt valomieheksi Pasi Liesimaan, joka toimii ammattivalokuvaajana.

Noin yhdentoista aikoihin aamupäivällä puhelin soi. Huonoja uutisia. Naisnäyttelijä ei pääsisi paikalle ja laulajakin pääsisi vasta viidenaikoihin iltapäivällä. Bändi yritti vielä saada nais-

näyttelijän sijalle muita vaihtoehtoja. Kello neljäntoista pintaan puhelin soi uudelleen. Uusi naisosan näyttelijä oli löytynyt, pitkän kiertotien kautta. Tuleva näyttelijätär oli **kitaristin tyttöystävän asiakkaan kaveri**. Eli kuulosti todella lupaavalta. Huorahtava buburuusu oli vaihtunut parikymppiseen vaaleaverikköön. Mahdollisuutena oli vielä peruuttaa koko kuvauspäivä, mutta kaikkien osatekijöiden yhdistäminen yhteiseen kalenteriin oli lähes mahdotonta. Sovittiin, että kamera käynnistyy iltapäivällä viideltä, mutta kaikki kynnelle kykenevät saapuisi paikalle tuntia aikaisemmin valmistelevaan paikkoja kuntoon. Kaikkien vastoinkäymisten jälkeen kuvaamaan päästiin kaksi tunti sovittua myöhässä.

Baari kuvaukset onnistui odotettua paremmin. Paikkaa ei tarvinnut lavastaa muuta kuin kahta pöytää siirtämällä. Valaistus oli haasteellinen, koska baarin ikkunoista tuli valtavasti luonnonvaloa, joka piti eliminoida keinovalolla. Annoin Pasille toivomuksen kohde- ja taustavalaistuksen suhteen. Valomiehen roolissa Pasi käytti kolmea punapäätä, pehmentäen osaa valoista kertakäyttölakanoin. Kameran liikuttamiseen olin valmistanut alumiinikiskoista kaksimetriä pitkän telineen, joka mahdollisti tasaisen kamera-ajon. Itse jouduin asettumaan ka-

meran taakse kuvaamaan, koska en saanut aikatauluja sopimaan muiden kuvaajien kanssa.

Ohjauksellisesti baarikohtaus oli kaikkein vaikein. Vaikka lopullisella videolla sen kesto ei ole kuin 25 sekuntia, niin silti siihen mahtuu tarinan kannalta tärkeitä otoksia. Baarista poistumista ja muutamaa merkittävää katsetta lukuunottamatta käytin ohjaustyössä samaa metodia kuin aiemminkin, eli en erikseen kertonut koska kamera on päällä ja koska ei. Poistuminen kuvattiin lukuisilla eri otoksilla ja yhteensä seitsemällä eri kuvakulmalla, joista kuutta käytettiin. Henkilöohjauksessa toistui samoja ongelmia kuin aiemmin. Aina kun henkilöitä piti ohjata, muuttui tunnelma jäykäksi ylinäyttelemiseksi. Venyneen aikataulun takia ei auton sisäkuvauksia ehditty suorittamaan. Yhteensä päivän kuvauksissa kului aikaa noin kolmetuntia.

Kolmas kuvauspäivä

Viimeinen kuvauspäivä venyi kesäkuun puoleenväliin. Jäljellä oli enää auton sisäkuvaus ja loppukohtaus. Auton sisäkuvauksilla tarkoitan sitä, kun kuljettaja ja matkustajat ovat sisällä, mutta kamera on auton ulkopuolella. Bändin treenikämpän alakerrassa sattui olemaan sopiva autotalli, jonka saimme kuvauskäyttöömme.

Yllätys yllätys, kuvaukset päästiin taas aloittamaan monta tuntia suunniteltua myöhässä. Kuvauspaikalla oli sama kokoonpano kuin baarikuvauksissakin eli bändin lisäksi valomies ja tarinassa baarista mukaan tullut nainen.

Autokohtaus valaistiin niin, että kuljettajan toinen puoli kasvoista valaistiin suoralla valolla ja toista puolta peitti varjo. Näin saatiin illuusio öisestä kadusta. Lisäksi auton takaikkunalle sijoitettiin käsivalaisin, joka peitettiin sinisellä kalvolla. Takapenkki valaistiin seinän kautta heijastamalla. Takalasi peitettiin mustalla kankaalla. Valomiehenä toiminut Pasi heilutti käsivalaisinta auton sisälle, heijastaen vuoroin kirkasta- ja vuoroin punaistavaloa. Näin valaistus saatiin näyttämään siltä kuin auto olisi liikkunut.

Valaistuksen suuntaa ja korkeutta muuttamalla pyrittiin kuljettajan rooliin lisäämään dramatiikkaa. Mitä lähemmäs loppuratkaisua kuvauksissa edettiin, sitä ylemmäs kuljettajan kasvoja valaissut lamppu nostettiin, myös toista puolta kasvoja peittävä varjoa pyrittiin voimistamaan. (Millerson 1991, 42,59.)

Kameran kuljettimena toimi samainen alumiinikisko kuin baarikuvauksissakin. Alumiinikisko viritettiin kahden kameralustan väliin, hieman konepeltiä korkeammalle. Kiskoa pitkin kameraa pystyi kuljettamaan joko tasaisesti tai epätasaisesti. Epätasaisesti kuljetettuna videolle saatiin vaikutelma että, auto liikkuisi. Etenkin autokohtauksessa pyrin kompositiot pitämään erittäin tiukkoina säilyttääkseni intensiivisen tunnelman sekä helpottaakseni omaa jäkikäsittely savottaa. Koska autoa kuvattiin juuri tiukalla kompositiolla, ei jälkikäsittelyssä tarvinnut lisätä auton ulkopuolella vilistävää maailmaa.

Ohjaajan ominaisuudessa annoin kuljettajalle ohjeet pitää käsiä ratilla, katsomaan aika-ajoin taustapeiliin ja pitämään naaman suhteellisen peruslukemilla. Loput bändiläisistä saisi esittää omia itsejään, näin ollen ohjeena oli, juokaa ja naura-

kaa. Takapenkillä istuvaa naista pyysin pysymään vakavana. En kuitenkaan puuttunut asiaan vaikka, huomasin että joitain edellä mainituista ohjeista laiminlyötiin. Halusin jälleen pitää autenttisen tunnelman kuvauspaikalla. Totesin, että aina kun jotain ohjasin, alkoi autossa ylinäyttelemine. Autokohtauksessa niin kuin muissakin kohtauksissa oli myös muutama otos, joihin oli puuttuttava. Käsikirjoituksen sanelemana laitoin taas amatöörinäyttelijät kovalle ja otos toisensa jälkeen lopputulos jäi herran haltuun. Vasta ohjausvaiheessa tajusin, kuinka vaikeat roolit olin näyttelijöille kirjoittanut.

Autokohtauksen jälkeen piti kuvata vielä viimeinen eli loppukohtaus. Loppukohtauksen tapahtumapaikkana oli syrjäinen katu Helsingin Vallilassa. Onneksi Suomen kesäyöt ovat valoisia, sillä pääsimme viimeiselle etapille vasta tuntia ennen puoltayötä. Viimeisissä otoksissa ei ollut sen ihmeempiä ongelmia, tosin joitain kompositioita jouduin muokkamaan lennosta, koska akkukäyttöinen valaisukalusto sanoutui irti produktiosta. Väsymys alkoi painaa koko tuotantotiimissä, mutta saimme kuvattua kaiken tarpeellisen. Leikkauspöydässä sitten selviäisi mitä filmille oli tarttunut. Kolmantena kuvauspäivänä kuvausaikaa oli käytettävissä vaivaiset kolme tuntia.

JÄLKITUOTANTO

Leikkaus

Kuvausten jälkeen teos saa ensimmäisen kerran konkreettisen olomuotonsa. Leikkausvaiheessa teosta lähestytään kuvattun materiaalin ehdoilla. Suunnitelmat saavat aivan uusia näkökulmia ja esiin nousee yllättäviä tekijöitä. Alkuperäissuunnitelman mukaisiin ratkaisuihin pyrittäessä, tulisi huomioda se, miten kuvattu materiaali heijastaa tunnistettavia tunnelmia ja tunnetiloja. Leikkaustyön pyrkimyksenä on lähestyä vaihe vaiheelta tilannetta, jossa teoksen voi todeta olevan esityskelpoinen, vaikka se tekijöiden mielestä tuskin koskaan on viimeistä piirtoa myöden valmis ja täydellinen.

(Pirilä & Kivi 2008, 30-31.)

Leikkaustyöhön pääsin käsiksi kesäkuun lopussa. En ollut aiemmin saanut bändiltä biisiä, ja ilman biisiä ei musiikkivideota pystynyt leikkaamaan. Olin suunnitteluvaiheessa jakanut biisin neljään osaan, säkeistöjen ja kertosäkeen mukaan. Leikkauksessa tämä näkyi niin, että siirtymät tapahtuvat aina kun musiikissa tapahtuu muutos. Ainoana poikkeuksena on autokohtaus, jossa soolon jälkeen pysytään samassa lokaatiossa.

Aloitin leikkaamisen baarikohtauksesta, se oli mielestäni kaikkein selkein, koska siinä on tapahtumaa eniten. Musiikin nopea tempo yllätti siten, että jopa kahden sekunnin mittaiset otokset tuntuivat todella pitkiltä ja leikkausrytmi vaikutti laahaavalta. Baarista poistuminen oli leikkauksellisesti kaikkein onnistunut, siinä musiikin rytmi tuki nopeaa leikkausta ja näin kohtauksesta tuli loppua kohden kiihtyvää.

Leikkauksellisesti vaikeimmaksi kohdaksi koin korttipöytäkohtauksen. Siinä tapahtumaa on niukasti ja yksittäiset kompositiot ovat melko abstrakteja. Leikkaamisen tuska lisääntyi kun huomasin, että koko korttipöytäkohtaus oli kuvattu väärällä kuvasuhteella. Sisuuntuneena päätin kääntää vastoinkäymisen voitoksi ja editoinnilla korjata tilanteen. Mielestäni onnistuin siinä hyvin.

Projektin alussa suunnittelin käyttäväni HD-kameraa mutta, onnekseni se ei toteutunut, sillä jo PAL-materiaalin käsittely kaatoi Adobe Premiere Pro leikkausohjelman useita kertoja. Kun olin saanut leikattua videomateriaalin biisin mittaiseksi, aloitin leikkauksessa uuden kierroksen. Videosta puuttui vielä luonne ja useat otokset olivat aivan liian pitkiä. Tarinan kannal-

ta oleelliset otokset olivat paikallaan, mutta niitä ympäröivät muut otokset eivät miellyttäneet vielä.

Toisella leikkauskierroksella onnitiin saamaan videoon rytmiä sekä luomaan kohtauksiin jatkuvuutta. Joissain otoksissa jouduin turvautumaan vahvasti efektoituihin leikkauksiin tai muuten videon luonne kärsisi uskottavuudesta.

Saavutettuani halutunlaisen leikkaustuloksen, siirryin videon viimeiseen vaiheeseen eli ulkoisen ilmeen kohentamiseen. Se tapahtui jälkikäsitteilyyn ja videoeditointiin tarkoitetulla After Effects ohjelmalla.

ULKOINEN ILME

Ulkoisen ilmeen osiossa käytän komposition sijaan termiä kuvakompositio, koska After Effects ohjelmassa kompositiolla tarkoitetaan jotain aivan muuta.

Ulkoisen ilmeen kohentamisessa pätee yleinen teoria siitä, kun yhden kohdan saa siistiksi, niin toinen näyttää entistäkin sottaistemmalta. Tämä johti siihen, että tein leikkaustyötä myös After Effects ohjelmallakin. After Effectsin käyttööntulo on kankea leikkaustyössä, mutta näin vältin tennisottelun editointi- ja leikkausohjelman välillä.

Editointi oli pääsääntöisesti mekaanista kuvien maskaamista ja maskien rotoskooppaamista eli käsin animointia. Maskit mahdollistavat videon osittaisen läpinäkyvyyden käytön, ja näin kuvakompositioihin voidaan joko liittää elementtjä tai niistä voidaan poistaa haluttu osa. Lähes jokaiseen kuvakompositioon piti tehdä yksi tai useampi maski jota animoin frame kerrallaan.

Koska autoilukohtaukset oli kuvattu sisätiloissa, piti paikallaan olevalle autolle saada liikkeen tuntua. Editointivaiheessa lisäsin auton tuulilasiin aiemmin kuvaamaani videokuvaa kaupungin valoista. Oikealla läpinäkyvyys asteella ja layerin

sekoitustilalla sain vaikutelman kuin valot osuisivat oikeasti auton tuulilasiin. Autoa kuvattaessa sivulta oli kuvaustilantessa auton sivuikkunat pidettävä auki, jotta niistä ei tulisi heijastumia ja valoteho saataisiin riittämään auton sisälle asti. Videolla autossa kuitenkin näkyy sivuikkunat, joten jouduin tekemään ne jälkikäteen käyttäen samaa metodologia kuin tuulilasissakin.

Muutamassa kuvakompositiossa päädyin tehostamaan kuvan huomiopistettä lisäämällä kuvan syväpäterävyyttä Fast Blur efektillä. Samalla efektillä loin myös tarkoituksellista out of focus vaikutelmaa keikkakuviin, näin otoksiin saatiin “hätäistä meininkiä”.

Visuaalisesti suurimman käsittelyn saivat auton ulkokuvat. Niissä kesäisen ilta-auringon valaisema miljö, editoitiin pimeäksi syysyöksi. Lyhyesti selostettuna efekti syntyy kun

kontrastia nostetaan, yleisvaloa laske-
taan, värilämpötila viilennetään ja eri-
laisten pintojen huippuvalot nostetaan.
Tietenkin toimenpide on tapauskohtai-
nen eikä sitä pidä yleistää niin, että se
toimisi ko. tavalla jokaisessa kuvassa.
Koska auton ulkokuvat oli kuvattu HD-
formaattiin, pystyin PAL-formaatissa
skaalaamaan kuvaa suuremmaksi ja
luomaan jälkikäteen kamera liikkeitä.

Kontrastien ja värimäärittelyiden jäl-
keen lisäsin vielä lopuksi kuvan päälle
ylä- ja alalaitaan mustat palkit, jotta
kuva formaatiksi tulisi letterbox. Letter-
box mahdollisti kuvan uudelleen rajaa-
misen sen y-akselilla.

Ennen - jälkeen kuvista näkee, kuinka video sai luonnetta editointi vaiheessa. Ylhäällä jälkeen- kuvat.

YHTEENVETO

Viimeiset kymmenen kuukautta ovat kuluneet tiiviisti opin- näytetyön merkeissä. Vaikka en jatkuvasti työskennellytkään tehokkaasti työtä edistääkseni, niin silti ajatukset ovat olleet koko ajan työssä kiinni.

Musiikkivideo produktio voidaan karkeasti jakaa kahteen hyvin erilaiseen osaan, esituotantoon ja jälkituotantoon. Esi- tuotannossa asetin videolle tietyt kriteerit ja määritelmät, jotka jälkituotannossa pyrin toteuttamaan. Jälkeenpäin ajateltuna näiden kahden erilaisen tuotannon vaiheen rajapintana toimi kuvauspäivät. Kuvauspäivät olivat hyvin hektisiä ja niissä oli oltava koko ajan skarppina, jotta kuukausien taustatyö ei tär- veltäisi kuvaustilanteessa.

Opinnäytetyön haastellisimpana yksittäisenä osa-alueena pidin leikkaustyötä. Se venyi monella kuukaudella odotettua pidemmäksi, osaltaan kesäloman takia ja osaltaan siksi, että keksin itselleni sopivimman työtavan liian myöhään. Leikkaus- työ oli myös projektin opettavaisin kokemus. Siinä näki konk- reettisesti kuinka tarina kehittyi ja kuinka voimakas vaikutus leikkauksella on kerronnan kannalta. Projektin aikana itselläni syntyi viha- rakkaussuhde leikkaustyöhön. Ne riemun tunteet

kun onnistui keksimään juuri oikeat kuvat oikeille paikoilleen, peittosivat alleen kaikki ne epätoivoiset hetket jolloin olin jo valmis luopumaan koko projektista.

Viimeisenä, mutta ei vähäisimpänä työvaiheena oli ulkoisen ilmeen editointi. Käytin visuaalisen ulkoasun määrittelemiseen Adobe After Effects ohjelmaa. Työvaiheena videon editointi oli mieluisin, vaikkakin erittäin työläs. Vasta tässä vaiheessa video sai todellisen luonteensa ja kokonaisuus yhdenmukaisen tun- nelman.

Pääsin opinnäytetyönä tekemään mieleenkiintoisen projektin, josta pyrin tekemään itseni näköisen. Vapaat kädet työskente- lyssä toivat mukanaan vastuuta, joka ruokki kunnianhimoani ylittää bändin odotukset videota kohtaan. Voin hyvillä mielin todeta onnistuneeni projektissa.

KIITOKSET

Johanna Taskinen
Tommi Lius
Pasi Liesimaa
AJ Annila
Hanna Palo

Hörrihoovert:
Mika Mikkola
Tero Matikainen
Aki Rytönen
Marko Tikkanen

Lähteet

Aaltonen, J. 1993. Käsikirjoittajan työkalupakki. Helsinki: Painatuskeskus Oy.

Bacon, H. 2005. Seitsemäs taide: Elokuva ja muut taiteet. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura.

Gaskell, E. 2004. Make your own music video. Cambridge: ILEX.

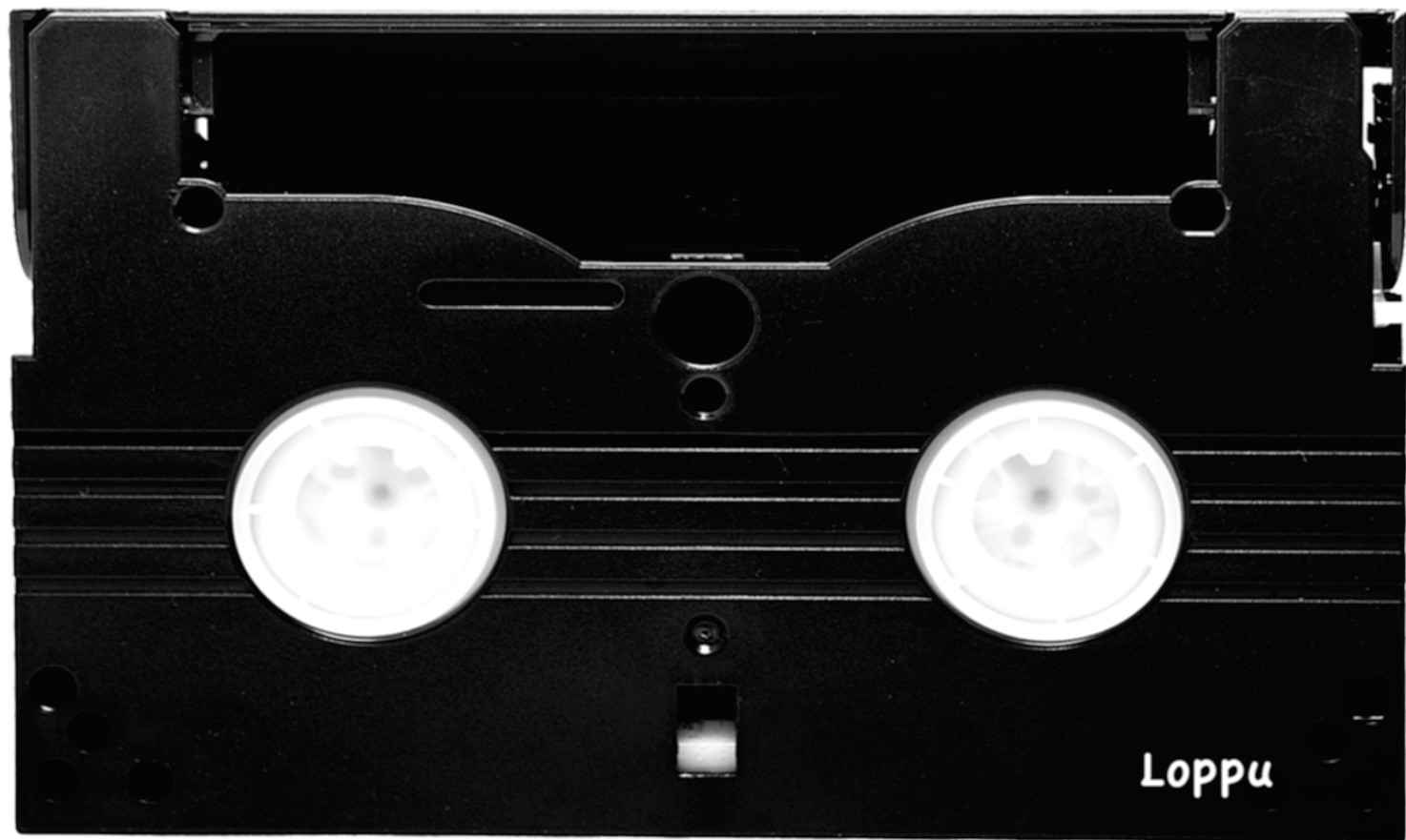
Hietala, V. 1996. The End: Esseitä elävän kuvan elämästä ja kuolemasta. Helsinki: BTJ Kirjastopalvelu Oy.

Millerson, G. 1991. Lighting for Video. Third Edition. Oxford: Focal Press.

Pirilä, K. & Kivi, E. 2008. Leikkaus: Elävä kuva - elävä ääni. Helsinki: Like.

Kuvalähteet

Minus Celsius, Backyard babies (Youtube.com)
Sin City trailer, Miramax Film Corp. (Youtube.com)

Loppu